

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 26 жовтня 2021 року № 26-3

м. Київ

Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності використання коштів, передбачених у Державному бюджеті України на забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України “Про Рахункову палату” розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів, передбачених у Державному бюджеті України на забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини.

За підсумками розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. Міністерством юстиції України як головним розпорядником бюджетних коштів не забезпечено економного використання коштів державного бюджету, що виділялися на забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також на забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини.

Аудит засвідчив: за бюджетною програмою «Забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини» (КПКВК 3601150) протягом 2019–2020 років і I півріччя 2021 року Міністерством юстиції України використано з порушенням норм бюджетного законодавства – 696,0 тис. грн; неекономно – 1 176,1 тис. грн; внаслідок неефективного управління – 10 872,9 тис. грн коштів державного бюджету; неефективних управлінських рішень щодо планування потреби в бюджетних коштах – 112 276,0 тис. гривень.

За КПКВК 3601150 упродовж 2019–2020 років та I півріччя 2021 року використано 1 116,5 млн грн бюджетних асигнувань (у 2019-2020 році – 86,6 відс., за I квартал 2021 року – 28,3 відсотка).

Міністерством юстиції України у 2019–2020 роках і I півріччі 2021 року не розроблено та не забезпечено затвердження порядку використання коштів державного бюджету за бюджетною програмою «Забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини» (КПКВК 3601150), що є недотриманням вимог частини сьомої статті 20 Бюджетного кодексу України і згідно зі статтею 116 Бюджетного кодексу України – порушенням бюджетного законодавства.

Як наслідок, Рахункова палата не може належно оцінити ефективність використання у 2019–2020 роках і I півріччі 2021 року 1 116,5 млн грн за КПКВК 3601150.

2. Міністерством юстиції України не забезпечено ефективного управління перерозподіленими у 2019–2020 роках коштами на поточні видатки на суму 10 872,9 тис. грн через відсутність потреби в оплаті обов'язкових реєстраційних внесків у справах. Невчасне виконання Міністерством юстиції України рішення арбітражного трибуналу призвело у 2019 році до неекономного використання коштів і втрат державного бюджету на суму 1 176,1 тис. гривень.

Незважаючи на обмеженість видатків державного бюджету, передбачених Міністерству юстиції України на забезпечення його діяльності у 2019–2020 роках, наявні залишки невикористаних коштів за укладеними договорами у сумі 112,3 млн грн (2019 рік – 99,6 млн грн, 2020 рік – 12,7 млн грн), що свідчить про неефективне управління коштами та відсутність належного контролю за їх використанням.

3. Рахункова палата констатує: через відтермінування Міністерством юстиції України реалізації експериментального проєкту щодо переходу до самопредставництва в процесі захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розглядів у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України закордонні юридичні фірми залучають до цього процесу українських юристів, що спричиняє значне фінансове навантаження на Державний бюджет України – майже 1 млн дол. США у 2020 році.

4. Аудитом встановлено, що в порушення пунктів 1.5 і 2.1 Інструкції з підготовки бюджетних запитів, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 06.06.2012 № 687, у 2019–2021 роках Міністерством юстиції України у бюджетних запитах заплановано видатки за КЕКВ 2240 «Оплата послуг (крім комунальних)» без детальних розрахунків та обґрунтувань щодо оплати банківських послуг (комісія банку) на суму 696,0 тис. грн (2019 рік – 415,0 тис. грн, 2020 рік – 185,0 тис. грн, 2021 рік – 96,0 тис. грн), що відповідно

до пункту 1 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

5. Нормативно-правове забезпечення питання захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини є достатнім. При цьому потребують врегулювання, зокрема, розроблення та в установленому порядку затвердження порядку використання коштів державного бюджету за бюджетною програмою «Забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини» (КПКВК 3601150) та прийняття Закону України «Про медіацію».

6. Фактичний стан реагування Міністерством юстиції України на рекомендації Рахункової палати засвідчив, що керівництвом Міністерства вживалося достатніх заходів щодо реалізації пропозицій Рахункової палати, наданих за результатами аудиту, проведеного у 2015 році: з 8 наданих Рахунковою палатою рекомендацій виконано 6, частково – 2.

7. Встановлені під час аудиту порушення бюджетного законодавства, неекономне використання коштів і неефективне управління ними свідчать про недостатній рівень функціонування системи внутрішнього контролю в Міністерстві юстиції України.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів, передбачених у Державному бюджеті України на забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини затвердити.

2. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів, передбачених у Державному бюджеті України на забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини, надіслати Верховній Раді України протягом 15 днів із дня затвердження та рекомендувати розглянути проект Закону України «Про медіацію» у другому читанні.

3. Відомості про результати аудиту ефективності використання коштів, передбачених у Державному бюджеті України на забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також

забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини, у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України та рекомендувати забезпечити прийняття рішення (у формі протокольного рішення) щодо затвердження порядку використання коштів державного бюджету за бюджетною програмою за «Забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини» (КПКВК 3601150).

4. Рішення Рахункової палати і Звіт надіслати Міністерству юстиції України та запропонувати:

- забезпечити дотримання принципів програмно-цільового методу в бюджетному процесі;

- розробити та забезпечити затвердження порядку використання коштів державного бюджету за бюджетною програмою «Забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини» (КПКВК 3601150), в якому передбачити окремий напрям «Банківські послуги (комісія банку)»;

- подати на розгляд Кабінету Міністрів України проект постанови Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проекту щодо переходу до самопредставництва в процесі захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розглядів в закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України»;

- здійснювати ефективне управління бюджетними коштами та не допускати утворення залишку і, відповідно, повернення до державного бюджету невикористаних виділених асигнувань;

- при складанні бюджетних запитів на наступні бюджетні періоди забезпечити обґрунтування потреби у бюджетних коштах;

- забезпечити ефективне функціонування системи внутрішнього контролю в Міністерстві юстиції України;

- забезпечити усунення виявлених порушень і недоліків.

5. Рішення Рахункової палати та Звіт оприлюднити на офіційному вебсайті Рахункової палати.

6. Члену Рахункової палати Дідику А. М. забезпечити надсилання до Верховної Ради України інформації про стан виконання об'єктом контролю рішення Рахункової палати протягом 45 днів із дня отримання інформації від об'єкта контролю.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Дідика А. М.